

Афричке земље Бурунди, Јужноафричка република и Гамбија неће више учествовати у раду Међународног кривичног суда у Хагу. У Африци је суд споран и та институција мора из корена да се промени, сматра Абу-Бакар Цалох.

Да ли је Међународни кривични суд у Хагу основан да би смењивао са власти афричке политичаре? Вероватно није тако. Но, многи Африканци баш то мисле. Заиста, чињеница да се Суд усредредио на Африку је, благо речено, иритирајућа. Пример је, рецимо, поступак против кенијског председника Кенијате. Хашки суд га је оптужио за злочине против човечности, тврдећи да је одговоран за немире после избора 2007, а онда повукао оптужницу због недостатка доказа. Истовремено, постоји низ политичких вођа широм света који су починили много теже злочине, а никада нису оптужени. Наравно, и Кенијата треба да одговара за своје поступке. Али, молићу лепо, и други моћници морају пред суд!

Многи злочини остају некажњени

Зашто овај Суд никада није оптужио бившег британског премијера Тонија Блера за учешће у рату против Ирака? Летос је једна британска парламентарна комисија обзнанила тешке оптужбе против Блера, тврдећи да је америчко-британска инвазија на Ирак заснована на погрешним тврдњама и подривању ауторитета Уједињених нација. А Међународни кривични суд? Тамо је већ 13 година траје „предистражни поступак“.

Друге важне земље као што су Кина, Русија, Сједињене Америчке Државе и Израел уопште не признају Међународни кривични суд. Свака од тих земаља је изложена оптужбама за кршења људских права која остају некажњена. Афричке земље нису једине које окрећу леђа Суду. Вашингтон је исте године прво потписао Статут Суда, а потом повукао потпис.

Упркос свему томе, Африци је потребна судска инстанца која би кривично гонила тешке повреде људских права за које су одговорни афрички политичари. Афрички политичари предлажу да Суд за људска права Афричке уније преузме тај посао. Но, то је тек јефтин изговор.

Афричка унија не може сама

Наиме, ни Афричка унија ни организација која јој претходила нису се прославиле ефикасним радом. Како онда да Суд такве организације позове на одговорност некога, нарочито ако се ради од државницима? Како би Афричка унија могла да организује суђења за злочине против човечности и ратне злочине ако се истовремено залаже за имунитет шефова држава и влада?

Једина алтернатива је Међународни кривични суд у Хагу. Ипак, њега Уједињене нације морају из темеља да реформишу. Суд се мора надоградити како би постао институција са далеко ширим мандатом који би подразумевао кривично гоњење повреде људских права и у земљама сталним чланицама Савета безбедности Уједињених нација – САД, Великој Британији, Француској, Русији и Кини.

Афричка унија мора да сарађује

Уједињене нације би морале да пренесу на Афричку унију више надлежности. На пример, стално чланство у Савету безбедности. Више права значи и више обавеза. Могуће је да би стално чланство у том органу УН омогућило већу могућност позивања на одговорност земаља чланица Афричке уније за повреду људских права.

Осим тога, нови Међународни кривични суд би морао организовати процесе што ближе местима где су се злочини догодили. Специјални суд за Сијера Леоне био је позитиван пример, јер су га Африканци ценили управо зато јер је њега Међународни кривични суд основао у земљи у којој су се десили злочини.

Афрички лидери би требало да се осете као део међународног правног система, а не као његове жртве. Тада не би могли причати својим грађанима да их међународна правда неправедно прогони.

(Дојче веле)